

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1925 kl. 11 f. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1925—1926 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 2 januari 1925 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1925—1926 har Kungl. Maj:t i avseende å tredje huvudtiteln, innefattande anslagen till utrikesdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden nämnda dag) att

Utrikesdepartementet.

[1.*]

dels bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för utrikesdepartementet från och med den 1 juli 1925 på följande sätt:

Befattningshavare:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 sändebud tjänstgörande såsom kabinettssekreterare	A 3
3 sändebud eller generalkonsuler tjänstgörande såsom avdelningschefer	A 2
7 legationsråd eller konsuler tjänstgörande såsom byråchefer	B 30
6 förste legationssekreterare eller vicekonsuler	B 26
6 byråsekreterare	B 21
3 förste kanslister eller kanslister	B 16 eller B 12

B. Övrig personal.

1 kansliråd tjänstgörande såsom chef för arkivet	B 30
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

	Lönegrad.
1 andre arkivarie	B 21
6 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 förste kanslibiträden	B 7
10 expeditionsvakter	B 5
1 portvakt	B 5

dels besluta, att frågan huruvida kanslistbefattning inom departementet skall tillhöra den högre eller lägre lönegraden skall ankomma på Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall,

dels godkänna följande stat för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1925:

Stat:

avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kr. 384,500
vikariatersättningar, förslagsanslag	» 5,000
arvode till en speciellt sakkunnig i folkrätt	» 8,000
avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 71,800

Summa kr. 469,300

Anm. Kabinettssekreterare, som är gift, skall äga att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 6,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat;

dels ock i riksstaten höja det ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 457,000 kronor, med 12,300 kronor till 469,300 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 2 och 3.

Den av Kungl. Maj:t ifrågasatta anslagshöjningen är beroende av

dels uppflyttning av en kamrerare från lönegraden B 15 (B 24) till lönegraden B 16 (B 26) ..... kr. 960,

dels ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden (anslagsposten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän) ..... kr. 6,540,

dels ock höjning av anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. .... kr. 4,800.

Uppflyttningen av kamrerarebefattningen i högre lönegraden har tillstyrkts av allmänna civilförvaltningens lönenämnd med hänsyn till tjänstens krävande beskaffenhet. (Se statsrådsprotokollet över finansärenden den 31 december 1924: För flera huvudtitlar gemensamma frågor II sid. 13 och 14.)

*Utskottets
yttrande.*

Den av Kungl. Maj:t föreslagna uppflyttningen i högre lönegrad av kamrerarejänsten har utskottet ansett sig böra tillstyrka.

Med anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas löneförhållanden kan anslagsposten till avlöningar åt or-

dinarie tjänstemän sänkas med 2,500 kronor till 382,000 kronor och anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas med i runt tal 800 kronor till 71,000 kronor. Anslaget i sin helhet kommer härigenom att för budgetåret 1925—1926 utgöra 466,000 kronor.

Därjämte har utskottet iakttagit den av riksdagen beslutade förändrade benämningen av de enligt Kungl. Maj:ts förslag till 7:e lönegraden hänförförste kanslibiträdesbefattningarna.

I anledning till vad utskottet sålunda anförut hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för utrikesdepartementet från och med den 1 juli 1925 på följande sätt:

Befattningshavare:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 sändebud tjänstgörande såsom kabinettssekreterare	A 3
3 sändebud eller generalkonsuler tjänstgörande såsom avdelningschefer	A 2
7 legationsråd eller konsuler tjänstgörande såsom byråchefer	B 30
6 förste legationssekreterare eller vicekonsuler ..	B 26
6 byråsekreterare	B 21
3 förste kanslister eller kanslister	B 16 eller B 12

B. Övrig personal.

1 kansliråd tjänstgörande såsom chef för arkivet	B 30
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
6 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 kanslibiträden	B 7
10 expeditionsvakter	B 5
1 portvakt	B 5

b) besluta, att frågan huruvida kanslistbefattning inom departementet skall tillhöra den högre eller lägre lönegraden skall ankomma på Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall,

c) godkänna följande stat för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1925:

Stat:

avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslags-	
anslag	kr. 382,000
vikariatersättning, förslagsanslag	» 5,000
arvode till en speciellt sakkunnig i folkrätt	» 8,000
avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	
m. m.	» 71,000
Summa kr. 466,000	

Anm. Kabinettssekreterare, som är gift, skall äga att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 6,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat;

d) i riksstaten höja det ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 457,000 kronor med 9,000 kronor till 466,000 kronor.

*Speciell
handelsav-
delning.
[2.]*

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att, i avvaktan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till uppehållande av en speciell handelsavdelning inom utrikesdepartementet för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra anslag av 30,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 20 mars 1925 dagtecknad proposition (nr 186), under åberopande av det vid samma proposition fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att till uppehållande av en speciell handelsavdelning inom utrikesdepartementet för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag å 30,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anført, bland annat, följande:

»Då såväl den nuvarande anordningen med det kommersiella informationsarbetet förlagt till utrikesdepartementet som ock en överflyttning av sagda arbete till handelsdepartementet medför olägenheter av sådan art, att vilkendera utvägen man än väljer, densamma icke kan bliva annat än i vissa hänseenden otillfredsställande, ligger det nära till hands att söka genom användande av en mellanform skapa en anordning, varigenom åtminstone det väsentligaste av de olägenheter, som äro förenade med de båda ovan angivna alternativen, skulle kunna bortelimineras. Ur denna synpunkt har framförts tanken på en sådan lösning av frågan, att speciella handelsavdelningen alltjämt bibehålles såsom ett till utrikesdepartementet knutet organ, men dess verksamhet nära förbindes med näringsförvaltningen.

Det förefaller mig, som om, även med bibehållande av speciella handelsavdelningen inom utrikesdepartementet, anordningar borde kunna träffas, varigenom ett praktiskt tillfredsställande resultat skulle kunna ernås. Jag ber i detta sammanhang få understryka, att, så som informationsverksamheten för närvarande

är ordnad, intet som helst dubbelarbete från olika myndigheters sida förekommer. Givetvis bör dylikt dubbelarbete, med därav härflytande dualism samt förlust i tid och arbetskrafter, också för framtiden undvikas. Men detta behöver icke hindra, att ett intimt samarbete bör kunna komma till stånd mellan de närmast intresserade statsorganen, d. v. s. handelsdepartementet och utrikesdepartementets speciella handelsavdelning. Redan för närvarande äger ett mycket gott sådant samarbete rum. Vad frågan nu skulle gälla vore att ytterligare utveckla samarbetet samt framför allt giva det en mer fast och organiserad karaktär.

En dylik organiserad samverkan, genom vilken åt chefen för handelsdepartementet skulle inrymmas ett bestämmande inflytande över informationsverksamhetens inriktning och varigenom sålunda informationsarbetet, mer än vad hittills varit fallet, skulle inställas som ett led i statens näringspolitiska verksamhet, synes böra med ändamålsenliga medel eftersträvas. Som ett led härvidlag torde lämpliga instruktionsbestämmelser i nu angivet syfte böra utfärdas för speciella handelsavdelningen. Sålunda torde böra fastslås att, i enlighet med redan tillämpad praxis, handelsavdelningen har att delgiva handelsdepartementet allt inkommande upplysningsmaterial av intresse för statens näringsförvaltande verksamhet samt att vidtaga åtgärder för införskaffande från utlandet av sådant upplysningsmaterial, som handelsministern finner önskvärt. Därjämte torde i instruktionen böra givas uttryck åt att det åligger chefen för speciella handelsavdelningen att inom ramen för sitt verksamhetsområde personligen stå till handelsministerns förfogande med muntliga föredragningar och på annat lämpligt sätt samt att iakttaga de anvisningar, som av nämnde departementschef meddelas, ävensom att i övrigt i sitt arbete söka nära samverka med handelsdepartementet, allt i syfte att informationsarbetet skall bliva till största möjliga nytta för statens näringsförvaltande verksamhet och landets näringsliv.

Ur denna synpunkt har det vidare ifrågasatts såsom en anordning av värde, att speciella handelsavdelningen i lokalt hänseende sammanföres med handelsdepartementet. Denna möjlighet synes mig böra närmare undersökas och övervägas.

Samarbetet med näringslivet har hittills så gott som helt och hållet bedrivits i fria former, förnämligast så, att informationsarbetets handhavare stått i såväl personlig som skriftlig kontakt med samt inhämtat upplysningar från de ledande männen i näringslivets organisationer ävensom från närmast intresserade kommersiella och industriella företag, medan å andra sidan organisationernas funktionärer och andra representanter för näringslivet fritt hänvänt sig till vederbörande för framhållande av sina synpunkter och erhållande av till buds stående upplysningar.

Det fria samarbete mellan statsorganen och näringslivet, som sålunda i stor utsträckning bedrives, torde vara den måhända värdefullaste formen för ernående av den samverkan mellan statens och näringslivets krafter, som bör eftersträvas. Jag tror fördenskull, att man även i fortsättningen i främsta rummet bör lita till en utveckling av detta fria personliga samarbete, som oberoende av vissa på förhand uppgjorda normer och utan onödig byråkratisering kan lämpas efter beskaffenheten av de tid efter annan uppkommande spörsmålen.

Härutöver torde emellertid böra tagas under överbäggande m3jligheten av att med avseende å den kommersiella informationsverksamheten åstadkomma en mer organiserad samverkan mellan statsmyndigheterna och näringslivet. Såsom lämplig åtgärd i sådant syfte har framförts tanken på en rådgivande nämnd, bestående av representanter för näringslivets olika sammanslutningar, vilka hava intresse av informationstjänsten. En formlig framställning i denna riktning föreligger i skrivelse från Stockholms handelskammare den 11 november 1924.

Genom de av mig antydda anordningarna torde de väsentligaste av de olägenheter, som äro förbundna med nuvarande organisation, undanr3jas och staten för sin förvaltningsverksamhet tillföras ökad nytta av det i och för sig mycket värdefulla informationsarbete, som utföres. Å andra sidan skulle genom handelsavdelningens bibehållande såsom ett utrikesdepartementets organ undvikas de olägenheter, som enligt vad som ovan framhållits skulle vara förenade med avdelningens överflyttande till handelsdepartementet. Skriftväxlingen med Sveriges representanter i utlandet skulle alltjämt ske genom utrikesdepartementet, det tillfälle till ekonomisk utbildning för utrikesdepartementets tjänstemän, som handelsavdelningen bereder, skulle alltjämt tillvaratagas, och granskningen av det inkommande informationsmaterialet skulle fortfarande utövas av en utrikesdepartementets tjänsteman. Under sådana omständigheter, har jag, trots det jag är medveten om att de nu av mig ifrågasatta anordningar äro behäftade med vissa brister, ansett mig böra förorda, att de, i den mån de befinnas praktiskt genomförbara, under någon tid försöksvis tillämpas. Härigenom skulle erfarenhet vinnas angående m3jligheten att övervinna de olägenheter, som befunnits förbundna med nuvarande förhållanden, med undvikande av de nya svårigheter, som skulle uppstå genom handelsavdelningens överflyttande till annat departement.

Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter, som kunna vara påkallade för ett intimare samarbete mellan speciella handelsavdelningen och handelsdepartementet samt mellan dessa myndigheter å ena och näringsorganisationerna å andra sidan, liksom ock att vidtaga de åtgärder i övrigt, som kunna finnas ändamålsenliga för befordrande av ifrågavarande syfte.»

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande sättet för ordnandet av den statliga kommersiella informationsverksamheten — rörande vilket spörsmål 1924 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t anhöll, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om ny allsidig och i ett sammanhang företagen utredning — har utskottet funnit det förslag, som av Kungl. Maj:t på grundval av den i anledning av förenämnda riksdagsskrivelse verkställda utredningen härutinnan framlagts, vara av den beskaffenhet, att utskottet kunnat därtill giva sin anslutning.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till uppehållande av en *speciell handelsavdelning inom utrikesdepartementet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag å 30,000 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3)

dels bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat från och med den 1 juli 1925 på följande sätt:

Beskick-
ningar och
konsulat.

[3.]

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad.
11 sändebud	A 3
7 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
7 legationsråd	B 30
7 konsuler	B 30
4 förste legationssekreterare	B 26
6 vicekonsuler	B 26
3 andre legationssekreterare	B 21
3 andre vicekonsuler	B 21
18 förste kanslister eller kanslister	B 16
	} eller B 12

dels medgiva att de för en andre vicekonsul vid generalkonsulatet i London uppförda avlöningsförmåner må från och med den 1 juli 1925 kunna enligt Kungl. Maj:ts beprövande användas för avlöande av en andre vicekonsul med placering å Irland,

dels besluta att frågan huruvida viss kanslistbefattning skall tillhöra den högre eller lägre lönegraden skall ankomma å Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall,

dels, under förutsättning av inköp av en fastighet i Rom, avsedd till bostad och kanslilokal åt sändebudet därstädes, medgiva, att ortstillägget för sändebudet må från och med den 1 juli 1925 utgå med 5,800 kronor,

dels bestämma, att från samma tidpunkt år 1925 skall till sändebudet i Helsingfors utgå ett belopp av 4,000 kronor och till generalkonsuln i Hamburg 1,600 kronor såsom ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande boställen ävensom, under förut angivna förutsättning, till sändebudet i Rom dylik ersättning med 1,200 kronor,

dels ock, jämväl under förutsättning att inköp av beskickningsfastighet i Rom kommer till stånd, sänka det ordinarie förslagsanslaget till beskickningar och konsulat, nu 1,632,000 kronor med 8,000 kronor till 1,624,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 5—7.

Kungl. Maj:ts förslag innebär till en början, att Kungl. Maj:t skall äga besluta, huruvida de nu å staten upptagna kanslistbefattningarna skola hänföras till lönegraden B. 16 (förste kanslist) eller lönegraden B. 12 (kanslist).

Vidare har Kungl. Maj:t i anledning av framlagt förslag rörande inköp av ett beskickningshus i Rom ifrågasatt en sänkning med 8,000 kronor av det nu till beskickningschefen därstädes utgående ordinarie ortstillägget ävensom tillerkännande åt samme befattningshavare av bidrag till beskickningshusets uppvärmning och belysning med 1,200 kronor per år.

Slutligen har föreslagits en höjning av sistnämnda ersättning till beskickningschefen i Helsingfors med 1,000 kronor till 4,000 kronor samt till generalkonsuln i Hamburg med 600 kronor till 1,600 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Vad Kungl. Maj:t i fråga om anslaget till beskickningar och konsulat föreslagit, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under punkt 26:o) här nedan tillstyrker utskottet det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget om inköp av ett beskickningshus i Rom.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat från och med den 1 juli 1925 på följande sätt:

**Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar
och konsulat.**

	Lönegrad.
11 sändebud	A 3
7 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
7 legationsråd	B 30
7 konsuler	B 30
4 förste legationssekreterare	B 26
6 vicekonsuler	B 26
3 andre legationssekreterare	B 21
3 andre vicekonsuler	B 21
18 förste kanslister eller kanslister	} B 16 eller B 12

b) medgiva att de för en andre vicekonsul vid generalkonsulatet i London uppförda avlöningsförmåner må från och med den 1 juli 1925 kunna enligt Kungl. Maj:ts beprövande användas för avlöande av en andre vicekonsul med placering å Irland,

c) besluta att frågan huruvida viss kanslistbefattning skall tillhöra den högre eller lägre lönegraden skall ankomma å Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall,

d) medgiva, att ortstillägget för sändebudet i Rom må från och med den 1 juli 1925 utgå med 5,800 kronor,

e) bestämma, att från samma tidpunkt år 1925 skall till sändebudet i Helsingfors utgå ett belopp av 4,000 kronor och till generalkonsuln i Hamburg 1,600 kronor såsom ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande boställen även-
som till sändebudet i Rom dylik ersättning med 1,200 kronor,

f) sänka det ordinarie förslagsanslaget till beskickningar och konsulat, nu 1,632,000 kronor, med 8,000 kronor till 1,624,000 kronor.

4:o) I förslaget till riksstat för budgetåret 1925—1926 har Kungl. Maj:t uteslutit ordinarie förslagsanslaget till övergångsstat för utrikesrepresentationen å 8,000 kronor. *Övergångsstat för utrikesrepresentationen.*

Ifrågavarande anslag, som av 1924 års riksdag uppfördes å riksstaten, var avsett för beredande av avlöning under tiden 1 juli—1 oktober 1924 åt innehavaren av den sändebudspost, som genom den beslutade sammanslagningen av beskickningarna i Wien och Bern bleve indragen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må ur riksstaten utesluta ordinarie förslagsanslaget till övergångsstat för utrikesrepresentationen å 8,000 kronor.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor. *Extra personal i utrikesrepresentationen.*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 7 och 8. [4.]

I detta sammanhang har utskottet till behandling upptagit en inom första kammaren av herr S. Luterkort väckt motion (nr 143), däri hemställts, att riksdagen ville bevilja ett årligt anslag av 30,000 kronor för uppförande från den 1 juli 1925 på extra stat under tredje huvudtiteln av ett konsulat för Sibirien med säte i Omsk. *Motion.*

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:t har beträffande förevarande anslag icke ifrågasatt någon förändring i vad som för närvarande gäller.

Det motionsvis väckta förslaget om upprättande av ett konsulat för Sibirien har utskottet icke funnit sig kunna tillstyrka. Förevarande anslag synes alltså i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra uppföras med oförändrat belopp, 240,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å förevarande av herr Luterkort väckta motion till arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesre-

Utskottets yttrande.

presentationen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

Extra ortstillägg.
[5.] 6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till extra ortstilllägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 325,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 9 och 10.

Förevarande anslag har för budgetåret 1923—1924 upptagits i riksstaten med 300,000 kronor samt för budgetåret 1924—1925 med 325,000 kronor.

I samband med beviljande av anslag för sistnämnda budgetår anförde riksdagen följande:

»Av en utav riksdagens vederbörande utskott lämnad redogörelse för dispositionen av anslagen till extra ortstillägg synes framgå, att i **vissa fall avvikelser** skett från de allmänna grunder, som enligt riksdagens mening borde iakttagas vid fördelningen av dessa anslag. Sålunda har till befattningshavare å några orter utgått extra ortstillägg med betydligt högre belopp än som kunna sägas motsvara den konstanta höjning i prisnivån, som förekommit å orterna ifråga, även om tillbörlig hänsyn toges till att det extra ortstillägget får anses jämväl utgöra ett slags dyrtidstillägg å det ordinarie ortstillägget. Vidare har det väckt riksdagens uppmärksamhet, att de ortstillägg, som tillerkänts befattningshavare av olika grader å en och samma ort, sinsemellan ofta varit ganska ojämnt avvägda. Med anledning härav har riksdagen ansett sig böra framhålla önskvärdheten av att vid fördelningen av dessa anslag särskild uppmärksamhet ägnas åt att kompensation i främsta rummet beredes befattningshavare å sådana orter, där en mera betydande konstant stegring i den allmänna prisnivån förefinnes. Härigenom torde enligt riksdagens mening anslaget komma till användning på ett sätt, som bäst motsvarar det därmed avsedda ändamålet.»

Utskottets yttrande.

Utskottet har under hand från utrikesdepartementet införskaffat uppgift rörande fördelningen av förevarande anslag för budgetåret 1924—1925. Av denna uppgift synes utskottet framgå, att vad 1924 års riksdag uttalat beträffande grunderna för anslagets användning icke i allo iakttagits. Då utskottet icke kunnat undgå att finna, att, därest de av 1924 års riksdag angivna riktlinjerna konsekvent följas, anslaget bör kunna något sänkas, har utskottet ansett sig böra föreslå, att anslaget till extra ortstillägg i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppföres med 315,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 315,000 kronor.

Personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter.

7:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

8:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) hemställer utskottet, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till attachéer* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 44,000 kronor. Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer. [7.]

9:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) hemställer utskottet, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till militär- och marinattachéer* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor. Förstärkning av reservationsanslaget till militär- och marinattachéer. [8.]

10:o) Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 75,000 kronor. Förstärkning av reservationsanslaget till handelsattachéer. [9.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 11 och 12 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för budgetåret 1924—1925 äro uppförda dels ett ordinarie reservationsanslag till handelsattachéer å 40,000 kronor dels ett extra anslag å 60,000 kronor till reservationsanslagets förstärkning. Kungl. Maj:t hade i proposition nr 160 till 1924 års riksdag föreslagit, att sistnämnda anslag skulle bestämmas till 70,000 kronor, men riksdagen ansåg, med hänsyn till de avsevärda reservationer, som förefunnos å ordinarie anslaget till handelsattachéer, att en reduktion av de medel, som för ändamålet äskats för budgetåret 1924—1925, utan större olägenhet kunde vidtagas.

Då några reservationer å anslaget till handelsattachéer vid utgången av innevarande budgetår icke torde komma att förefinnas, samt för ifrågavarande ändamål beräknats erforderligt för nästkommande budgetår ett belopp av tillhopa 115,000 kronor, har för samma budgetår sistnämnda belopp ansetts böra för ändamålet anvisas att fördelas med 40,000 kronor i ordinarie reservationsanslag och 75,000 kronor såsom extra anslag till förstärkning av det ordinarie anslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 75,000 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen att såsom ytterligare medel för anställande av extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor. Ytterligare medel för anställande av extra biträden m.m. [10.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 12 och 13 i statsrådsprotokollet.

Å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisades ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor såsom ytterligare medel för anställande av extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat, varigenom det sammanlagda belopp, däri inbegripet det ordinarie anslaget för samma ändamål, som under sagda tid stod till förfogande, utgjorde 47,500 kronor, d. v. s. 95,000 kronor för helt år, mot 110,000 kronor för 1922. Då ytterligare besparingar å anslaget syntes kunna åstadkommas, bl. a. genom inskränkande av den för passgöromål vid åtskilliga beskickningar och konsulat särskilt anställda personalen, ansågs för budgetåret 1923—1924 ett sammanlagt belopp av 80,000 kronor för ändamålet tillräckligt; och uppfördes följaktligen under ifrågavarande anslagsrubrik allenast ett belopp av 25,000 kronor. Samma belopp be-
gärdes för budgetåret 1924—1925 och beviljades av riksdagen.

För budgetåret 1925—1926 har med hänsyn dels till vissa nyinrättade be-
fattningar dels ock till motsedda förhöjningar av vissa arvoden en ökning av
anslaget med 5,000 kronor ansetts erforderlig.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts före-
varande förslag, får hemställa,

att riksdagen må såsom *ytterligare medel för anställande av
extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat*
för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 30,000
kronor.

C. Internationella byråer m. m.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att *dels*, för gäl-
dande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund, för budget-
året 1925—1926 ställa till förfogande det belopp av 31,582:55 guldfrancs
motsvarande kronor 22,739:44, som enligt förbunds församlingens beslut skall
av uppkomna besparingar å förbundets kassafond till Sverige återbetalas,
dels ock för samma ändamål anvisa ett extra förslagsanslag av 292,800 kronor.

[11.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 13—17 i statsrådsprotokollet.

För år 1924—1925 är för bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för
Nationernas förbund anvisat ett extra förslagsanslag av 325,600 kronor,
utgörande Sveriges bidrag till täckande av förbundets utgifter under år 1924.
Förbundets budget slutade för nämnda år på en utgiftssumma av 23,328,686: 41
guldfrancs.

I skrivelse till departementschefen den 15 november 1924 har generalsek-
retariatet för Nationernas förbund meddelat, att den budget, som av förbunds-
församlingen fastställts för år 1925, slutar å 22,658,138 guldfrancs, varav
13,359,334 guldfrancs komma på förbundets allmänna budget, 7,340,595 guld-
francs på arbetsorganisationens budget, 1,908,209 guldfrancs på budgeten för

den fasta mellanfolkliga domstolen och 50,000 guldfrancs på förbundets kassafond.

Efter att hava lämnat en kortfattad redogörelse i fråga om beräkningarna av förbundets utgifter anför departementschefen följande:

»Som framgår av den översikt, jag nu lämnat, slutar förbundets budget innevarande år på ungefär samma belopp som 1924 års budget. Frånräknar man emellertid bidragen till kassafonden, som knappast synas kunna läggas till grund för jämförelsen, på grund av det betydande tillfälliga anslaget i 1924 års budget, visar det sig att innevarande års budget i övrigt företer en ökning av 1,357,226 guldfrancs. Denna ökning kommer huvudsakligen på utgifterna för församlingens och rådets sammanträden med 242,000 guldfrancs, för förbundets särskilda organisationer med 793,685 guldfrancs och för den internationella arbetsorganisationen med 308,300 guldfrancs. De ökade kostnaderna under rubriken Församlingens och rådets sammanträden föranledas av att ett första anslag å 250,000 guldfrancs upptagits till byggande av en sammanträdessal. Utgiftsstegringen å titeln Förbundets särskilda organisationer är beroende på att anslaget till avrustningsändamål mer än fördubblats, nämligen från 604,458 med 622,337 till 1,226,795 guldfrancs. Av sistnämnda belopp äro 250,000 guldfrancs avsedda för undersökningar som kunna bli nödvändiga för verkställande av vissa bestämmelser i fredstraktaterna och 500,000 guldfrancs för den till sommaren 1925 planerade avrustningskonferensen. De ökade utgifterna för arbetsorganisationen föranledas bl. a. av tillfälliga anslag å inalles 253,000 guldfrancs till hjälpverksamhet bland ryska och armeniska flyktingar.

I fråga om fördelningen av förbundets kostnader vill jag erinra om, att 1922 års församling antagit en fördelningsgrund att gälla tills vidare, enligt vilken Sveriges andel skulle utgöra 18 enheter av 944. En av rådet tillsatt kommitté för uppgörande av en definitiv skala för kostnadernas fördelning har på vissa angivna skäl icke ansett sig kunna avlämna ett slutgiltigt förslag, vilket dock torde komma att föreläggas församlingen i färdigt skick under årets lopp. Femte förbunds församlingen beslöt att även för år 1925 tillämpa den för år 1924 av fjärde församlingen antagna skalan med vissa modifikationer.

I ovannämnda skrivelse den 15 november har generalsekretariatet med anledning av förbunds församlingens nyssnämnda beslut meddelat, att Sveriges bidrag till Nationernas förbund för år 1925 skulle komma att enligt en beräkningsgrund av 18 enheter av 935 utgöra 436,199:45 guldfrancs.

För budgetåret 1925—1926 synes Sveriges sålunda fastställda andel i kostnaderna för Nationernas förbund böra täckas i första hand genom anvisande av det belopp, som enligt församlingens beslut skall återbetalas till Sverige av uppkomna besparingar i kassafonden, 31,582:55 guldfrancs eller, efter en kurs av 72 kronor för 100 francs, 22,739:44 kronor. Härutöver erfordras 404,616:90 guldfrancs, vilka i likhet med vad hittills städse skett torde böra inbetalas i amerikanska dollars. Detta sistnämnda belopp motsvarar dollars 78,072:18 eller, efter en kurs av 3,75 kronor per dollar, kronor 292,770:68, vilket belopp bör avrundas till 292,800 kronor. Sveriges bidrag till Nationernas

förbund innevarande år belöper sig alltså till 315,539:44 kronor. Det medelsbehov, som behöver fyllas genom direkt utbetalning från statsverket, synes, i likhet med vad skett föregående år, böra tillgodoses förmedelst ett förslagsanslag.»

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i ärendet, får hemställa,

att riksdagen må

a) för *gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund*, för budgetåret 1925—1926 ställa till förfogande det belopp av 31,582:55 guldfrancs motsvarande kronor 22,739:44, som enligt förbunds församlingens beslut skall av uppkomna besparingar å förbundets kassafond till Sverige återbetalas,

b) för samma ändamål anvisa ett extra förslagsanslag av 292,800 kronor.

Sveriges representation i Nationernas förbunds delegerade församling.

13:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) hemställer utskottet,

att riksdagen må i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegerade församling* för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 40,000 kronor.

[12.]

Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att till bestridande av kostnaderna för Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m. för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

[13.]

»Vid Nationernas förbunds församlings tredje årssammanträde blev Sverige för år 1923 invalt i förbundets råd. Uppdraget, som sedermera tvenne gånger förnyats, senast vid församlingens femte årssammanträde, gäller intill utgången av år 1925. De kostnader som för en stat uppstå på grund av dess representerande i rådet skola bäras av denna stat själv, och finnes i riksstaten för budgetåret 1924—1925 för ändamålet uppfört ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor. Av ifrågavarande anslag böra utgå icke blott ersättningar till den svenske rådsrepresentanten, de sakkunniga och sekreterare, som må förordnas att biträda denne vid rådsmötena, utan även kostnaderna för Sveriges ombud i förbundets ständiga rådgivande militärkommission och övriga av rådet utsedda kommissioner, i vilka Sverige i sin egenskap av råds makt är representerat.

Även för nästa budgetår lära för ändamålet erforderliga medel böra beviljas. Visserligen är, såsom nyss nämnts, Sveriges ledamotskap i rådet förlängt

allenast för innevarande kalenderår, men man torde vara föranlåten att räkna med möjligheten av att det ytterligare förlänges på ett kalenderår. I fråga om anslagets storlek torde skäl ej föreligga att föreslå någon ändring i det belopp, som för nu löpande budgetår ansetts behöfligt.»

Med hänsyn till ovissheten huruvida Sverige även efter 1925 års utgång kommer att representeras i rådet och då, i betraktande av förevarande anslags natur av förslagsanslag, medel i allt fall stå till Kungl. Maj:ts förfogande, i den händelse Sveriges rådsmandat förlänges, har utskottet ansett sig kunna föreslå att anslaget begränsas till 25,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att till bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i internationella konferenser för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 30,000 kronor.

Sveriges deltagande i internationella konferenser.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 18 och 19.

[14.]

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att med hänsyn till de utgifter, som kunna väntas belasta förevarande anslag, en sänkning därav med 10,000 kronor till 20,000 kronor torde kunna ske.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

16:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) hemställer utskottet, att riksdagen må till *bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för den internationella skiljedomstolens byrå i Haag* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,600 kronor.

Internationella skiljedomstolens byrå i Haag.

[15.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för Interparlamentariska Unionens byrå och generalsekretariat för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 3,000 kronor.

Interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 19 och 20.

[16.]

Motioner. I tvenne likalydande motioner väckta, den ena inom första kammaren (nr 145) av herr *M. Hellberg* och den andra inom andra kammaren (nr 153) av herr *E. Röing* har vidare hemställts, att riksdagen måtte, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 4,000 kronor.

De skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, återfinnas i styrelsens för riksdagens interparlamentariska grupps skrivelse den 15 oktober 1924, intagen i statsrådsprotokollet sid. 19 och 20.

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslaget för nu ifrågavarande ändamål, vilket för budgetåret 1924—1925 utgör 2,500 kronor, skulle höjas med 500 kronor till 3,000 kronor. Motionärerna åter påyrka anslagets ökande med 1,500 kronor till 4,000 kronor.

Utskottet har funnit sig böra i så måtto tillmötesgå motionärernas förslag, att utskottet tillstyrker, att, utöver av Kungl. Maj:t föreslagna 3,000 kronor, ytterligare 500 kronor anvisas för nu ifrågavarande ändamål.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och de av herr *Hellberg* och av herr *Röing* väckta motionerna, såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för Interparlamentariska Unionens byrå och generalsekretariat* för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 3,500 kronor.

*Riksdagens
interparla-
mentariska
grupp.* 18:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) får utskottet, under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 21 och 22 i ämnet innehåller, hemställa,

[17.]

att riksdagen må såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 5,000 kronor.

*Bidrag för
riksdagens
interparla-
mentariska
grupps del-
tagande i av
Interparla-
mentariska
Unionen an-
ordnad kon-
ferens.* 19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att *dels* medgiva, att den reservation av 5,500 kronor, som förefinnes å det å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisade extra anslag till bidrag för riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i av Interparlamentariska Unionen anordnad konferens, må i sin helhet tagas i anspråk såsom bidrag till täckande av gruppens kostnader för deltagande i en av Interparlamentariska Unionen under år 1925 anordnad konferens, *dels ock* för samma ändamål för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 9,500 kronor.

[18.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 22—24.

Motion. I en inom första kammaren av herr *D. Bergström* väckt motion (nr 144) har vidare hemställts, att riksdagen måtte *dels* medgiva att en reservation av 5,500 kronor, som förefinnes å det å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisade

extra anslag till bidrag för riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i av Interparlamentariska Unionen anordnad konferens, må i sin helhet tagas i anspråk såsom bidrag till tackande av gruppens kostnader för deltagande i en av Interparlamentariska Unionen under år 1925 anordnad konferens, *dels ock* för samma ändamål för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 29,500 kronor.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Under framhållanden av den stundande konferensens stora betydelse hade styrelsen för riksdagens interparlamentariska grupp hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen begära *dels* medgivande att den reservation av 5,500 kronor, som förefinnes å det av riksdagen för budgetåret 1923—1924 anvisade extra anslag till bidrag till riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i av Interparlamentariska Unionen anordnad konferens, finge i sin helhet tagas i anspråk såsom bidrag till tackande av gruppens kostnader för deltagande i en av Interparlamentariska Unionen under år 1925 anordnad konferens, *dels ock* för samma ändamål ett reservationsanslag av 29,500 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Såsom gruppen i sin ovannämnda skrivelse anfört har den reservation, varom i skrivelsen talas, uppkommit å ett av 1923 års riksdag beviljat anslag till gruppen för deltagande i en av Interparlamentariska Unionen samma år anordnad konferens. Detta anslag, 15,000 kronor, fixerades med hänsyn till att konferensen förmodades komma att äga rum i Washington och gavs reservationsanslags natur för att kunna disponeras, därest konferensen uppsköts till ett kommande år. Konferensen ägde emellertid rum år 1923 men förlades till Köpenhamn, och behövde vid sådant förhållande allenast 4,500 kronor av anslaget tagas i anspråk. Av den besparing å 10,500 kronor, som sålunda uppstod å anslaget, har enligt medgivande av 1924 års riksdag ett belopp av 5,000 kronor tagits i anspråk för gruppens representation å sistnämnda års interparlamentariska konferens, som ägde rum i Bern och Genève, och synes skäligt att återstoden av anslaget, 5,500 kronor, får disponeras för gruppens deltagande i den nu planerade konferensen, vartill emellertid erfordras bemyndigande av riksdagen. Det ytterligare anslag, som av gruppen begärts för ändamålet, anser jag av sparsamhetsskäl böra begränsas till 9,500 kronor.»

Utskottet har intet att erinra mot att omförmälda reservation tages i anspråk för nu ifrågakvarande ändamål.

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande anslagets belopp ansluter sig utskottet till Kungl. Maj:ts förslag och får följaktligen avstyrka den väckta motionen om ytterligare anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å den av herr Bergström väckta motionen, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) medgiva, att den reservation av 5,500 kronor, som förefinnes å det å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisade extra anslag till bidrag för *riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i av Interparlamentariska Unionen anordnad konferens*, må i sin helhet tagas i anspråk såsom bidrag till täckande av gruppens kostnader för deltagande i en av Interparlamentariska Unionen under år 1925 anordnad konferens,

b) för samma ändamål för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 9,500 kronor.

*Internationella fredsbyrån i Bern.
(numera i Genève).*

[19.]

20:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *internationella fredsbyrån* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Svenska föreningen för Nationernas förbund.

[20.]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att till svenska föreningen för Nationernas förbund för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 25—28.

Med bifall till därom av Kungl. Maj:t gjord framställning beslöt 1923 års riksdag att till Svenska föreningen för Nationernas förbund för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor. Samma belopp begärdes av föreningen för budgetåret 1924—1925, men ansåg Kungl. Maj:t att bidraget borde av sparsamhetsskäl begränsas till 2,500 kronor, vilket senare belopp jämväl av riksdagen beviljades.

Det nu av föreningen begärda anslaget utgör 8,000 kronor, av vilket belopp departementschefen dock ansett sig kunna tillstyrka beviljande av allenast 3,000 kronor eller 500 kronor mera än vad som för budgetåret 1924—1925 anvisats.

Utskottets yttrande.

Utskottet har icke kunnat undgå att hysa en viss tvekan, huruvida tillräckliga skäl föreligga för ett fortsatt beviljande av anslag för ifrågavarande ändamål. Utskottet har emellertid detta oaktat icke ansett sig nu böra föreslå indragning av anslaget, men har dock icke kunnat tillstyrka högre belopp än det för närvarande utgående eller 2,500 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *svenska föreningen för Nationernas förbund* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 2,500 kronor.

22:o) Uti en av herr *C. Lindhagen* inom första kammaren väckt motion (nr 174) har hemställts, att riksdagen ville besluta, att under tredje huvudtiteln till svenska freds- och skiljedomsföreningen bevilja ett extra anslag av 3,000 kronor.

*Motioner
angående
anslag till
svenska
freds- och
skiljedoms-
föreningen.*

Vidare har i en inom andra kammaren av herrar *A. Andersson* i Falkenberg och *E. Ljunggren* väckt motion (nr 208) hemställts, om beviljande för samma ändamål av enahanda belopp.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till motionerna.

Frågan om anslag till svenska freds- och skiljedomsföreningen har vid olika tillfällen under de senaste åren varit föremål för riksdagens bedömande. Riksdagen har dock icke ansett sig böra bevilja något anslag till understödjande av föreningens verksamhet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har icke funnit skäl föreligga att nu förorda ett frångående av den utav riksdagen sålunda intagna ståndpunkten och får alltså avstyrka de väckta motionerna.

Utskottet hemställer,

att herrar Lindhagens samt Anderssons i Falkenberg och E. Ljunggrens ovanberörda motioner (I: 174 och II: 208) icke må av riksdagen bifallas.

D. Diverse.

23:o) Kungl. Maj:t har (punkt 21) föreslagit riksdagen sänka ordinarie reservationsanslaget underhåll och reparationer av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m., nu 60,000 kronor, med 10,000 kronor till 50,000 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 28 i statsrådsprotokollet.

*Underhåll
och repara-
tioner av
statens
fastigheter i
utlandet,
möbler
m. m.*

Ifrågavarande sänkning av anslaget har ansetts möjlig på grund av den reservation å omkring 35,000 kronor, som vid ingången av nu löpande budgetår förefanns å anslaget.

[21.]

Utskottet, som icke har något att invända mot förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må sänka ordinarie reservationsanslaget underhåll och reparation av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m., nu 60,000 kronor, med 10,000 kronor till 50,000 kronor.

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 125,000 kronor.

*Upplys-
ningsverk-
samhet i ut-
landet
angående
Sverige.*

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 29 i statsrådsprotokollet.

[22.]

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Å extra stat för år 1922 anvisades ett förslagsanslag, högst 135,000 kronor, till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, och motsvarande belopp beviljades även för första halvåret 1923. Av sparsamhetsskäl nedsattes anslaget till 125,000 kronor för budgetåret 1923—24 och ytterligare av samma anledning till 110,000 kronor för det nu löpande budgetåret. Det framhölls emellertid i Kungl. Maj:ts proposition till nästlidna års riksdag, att inskränkningar i de utgifter, för vilka anslaget vore avsett, endast med svårighet läte sig genomföras, och erfarenheten har nu visat, att ifrågavarande verksamhet icke torde kunna effektivt utövas i den utsträckning, som med hänsyn till landets intressen är önskvärdt, med mindre en höjning av anslaget beviljas. Ej blott hava de uppgifter, som falla inom ramen för och ursprungligen pålades denna upplysningsverksamhet, icke minskats i omfattning och betydelse, utan nya omständigheter hava tillkommit, vilka öka de anspråk, som måste ställas på densamma. En förhöjning av anslaget till det för budgetåret 1923—1924 utgående beloppet, 125,000 kronor, får därför anses behöflig.»

Utskottet, som icke velat motsätta sig den nu föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag, får hemställa,

att riksdagen må till *upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1925—1926 bevilja ett extra anslag av 125,000 kronor.

Ersättningar till framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och likaledes framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag.

25:o) Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition, som kunde varda riksdagen förelagd rörande reglering av ersättningsanspråk, som av vissa befattningshavare i Ryssland eller deras rättsägare framställts för lidna förluster, till ersättning åt framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och likaledes framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra anslag av 20,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 20 mars 1925 avlåten proposition (nr 189), vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, att till ersättningar åt vissa befattningshavare för förlust av i Ryssland kvarlämnad egendom för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 30 i det vid propositionen nr 1 fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 2 januari 1925 samt det vid propositionen nr 189 fogade statsrådsprotokollet.

Under en följd av år har riksdagen under nu förevarande punkt anvisat medel för utbetalande av ersättningar åt framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och likaledes framlidne generalkonsul C. A. Askers änka för mistning

av bohag. Sedan 1922 hava dessa ersättningar utgått med årliga belopp av respektive 15,000 och 5,000 kronor.

Vid föredragning, den 2 sistlidne januari, av punkt 23 under tredje huvudtiteln i årets statsverksproposition anförde departementschefen bland annat, att den utredning, som igångsatts i syfte att åvägabringa en definitiv reglering av berörda krav, ansetts böra utsträckas att omfatta jämväl de förluster av motsvarande art, som kunde hava drabbat vissa andra avlönade befattningshavare, vilka tjänstgjorde i Ryssland vid tiden för de diplomatiska förbindelsernas avbrytande. I betraktande av att nämnda utredning vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande icke befann sig i sådant skick, att den kunde ligga till grund för hithörande frågors definitiva reglering, ansåg sig departementschefen böra föreslå, att det hittills beviljade årliga anslagsbeloppet upptogs under samma anslagstitel jämväl för nästkommande budgetår, varvid han dock betonade att han därmed ej i något avseende velat föregripa utredningens resultat i avseende å de ersättningsbelopp, som eventuellt kunde befinnas skäliga.

I sitt uttalande till det vid propositionen nr 189 fogade statsrådsprotokollet anför departementschefen vidare:

»Förutom de Brändströmska och Askerska kraven — å resp. 294,366 och 106,065 kronor — hava ersättningsanspråk av motsvarande slag, sammanlagt uppgående till omkring 275,000 kronor, framställts av ett tjugotal lönade befattningshavare, och har beträffande flertalet av dessa framställningar kunnat konstateras, att all den egendom, för vilken gottgörelse begärts, måste anses oåterkalleligen förlorad. Endast i ett par fall har viss del av det bohag, som vederbörande nödgats kvarlämna, återfunnits i mer eller mindre oskadat skick i statens fastighet i Leningrad. Med utgångspunkt från vederbörandes egen uppskattning skulle värdet av sålunda återfunnet lösöre uppgå till omkring 35,000 kronor.

För vad åter angår det bohag, som tillhört envoyén Brändström och generalkonsul Asker, har en icke oväsentlig del därav — till ett värde enligt vederbörandes egna framställningar av omkring 130,000 resp. 45,000 kronor — återfunnits i nämnda fastigheter i Leningrad, resp. Moskva.

Uti förutvarande beskickningsfastigheten i Leningrad befinner sig vidare ett antal föremål, vartill äganderätten icke med säkerhet kunnat fastställas men beträffande vilka det finnes skäl att antaga, att de tillhöra vissa av nu ifrågavarande befattningshavare.

Den egendom, vilken sålunda visat sig finnas i behåll, torde böra återställas till ägarna. Det är därför min avsikt att, så snart ske kan, låta i första hand till Stockholm överföra det lösöre, som antingen redan identifierats eller förmodas tillhöra berörda tjänstemän. Först sedan vederbörande intressenter själva kunnat härstädes besiktiga dessa föremål, torde äganderätten därtill kunna med visshet fastställas och fullständig överblick vinnas över omfattningen av den egendom, som gått förlorad.

Den verkställda utredningen har vidare givit vid handen, att det av ägarna uppgivna värdet å den egendom, för vilken gottgörelse begärts, i de särskilda

fallen icke beräknats efter fullt likartade grunder. Sålunda synes uppskattningen i vissa fall hava skett med hänsyn till prisnivån vid den tidpunkt, då vederbörande nödgades lämna Ryssland, d. v. s. under åren 1918—1919, eller tiden närmast därefter, utan hänsynstagande till den stegring av penningvärdet, som sedermera inträtt. Överhuvud bör i fråga om varje ersättningsanspråk en närmare prövning ske rörande dess skälighet, därvid vederbörande befattningshavare böra lämnas tillfälle att själva bidra till en utredning. De förhandlingar, som i sådant hänseende visat sig erforderliga, komma att med skyndsamhet bedrivas under ledning av särskilt tillkallad sakkunnig.

Av vad jag nu anfört framgår att, ehuru en ungefärlig uppgift föreligger beträffande omfattningen av den förlorade egendomen, det för närvarande icke låter sig göra att exakt angiva de ersättningsbelopp, som i varje särskilt fall må vara skäligen, och ser jag mig till följd därav icke i tillfälle att nu föreslå anvisandet av medel för en — i och för sig önskvärd — definitiv reglering av förevarande frågor. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att enligt ingångna underrättelser motsvarande ersättningsfrågor ännu icke kunnat definitivt regleras i Danmark, Nederländerna och Norge.

Som ovan erinrats hava i tvenne av de nu förevarande fallen, nämligen åt envoyén Brändströms arvingar och generalkonsul Askers änka, hittills beviljats årliga, sammanlagt till 20,000 kronor uppgående ersättningar, vilket sistnämnda belopp jämväl i årets statsverksproposition preliminärt upptagits för samma ändamål. Emellertid torde, enligt vad nyss framhållits, en icke oväsentlig del av envoyén Brändströms i Ryssland kvarlämnade lösöre senast under loppet av det instundande budgetåret komma att återställas till rättsägarna. Med hänsyn härtill och till den nu förestående slutgiltiga uppskattningen och definitiva regleringen av samtliga ersättningskrav synes det icke vara befogat att åt berörda tvenne anspråk nu giva en undantagsställning gentemot övriga, i många fall ävenledes behjärtansvärda framställningar. Ehuru framläggandet av förslag till slutlig uppgörelse av ovan anförda skäl måste anstå till nästa års riksdag, torde därför i riksstaten 1925—1926 icke böra — med förbigående av övriga anspråk — upptagas någon särskild ersättning åt envoyén Brändströms arvingar och generalkonsul Askers änka.

Å andra sidan synes det mig synnerligen önskvärt, att möjlighet lämnas öppen för Kungl. Maj:t att under nämnda budgetår i avvaktan på en slutgiltig uppgörelse bereda någon ekonomisk lättnad åt sådana tjänstemän, som särskilt hårt träffats genom de i Ryssland lidna förlusterna. För detta ändamål synes mig lämpligen böra anslås det belopp av 20,000 kronor, vilket Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvidan på proposition i ärendet beräkna till ersättningar åt envoyén Brändströms arvingar och generalkonsul Askers änka, beträffande vilka sistnämnda personer det givetvis, vid bifall till mitt förslag, skulle, i likhet med övriga anspråk, ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, huruvida någon provisorisk gottgörelse under budgetåret skäligen borde utgå.

För att icke i något hänseende föregripa ersättningsbeloppens slutgiltiga fastställande torde en första förutsättning för utbetalandet av sådan gottgörelse böra vara att i varje särskilt fall en förnyad uppskattning av den förlorade

egendomen äger rum i enlighet med ovan antydda principer. Vidare torde dessa utanordningar böra uttryckligen erhålla karaktären av förskott å de belopp, som senare må befinnas skäliga, och utgå i enlighet med villkor, som i de olika fallen av Kungl. Maj:t fastställas. Dylika förskott synas böra utbetalas med endast en mindre del, förslagsvis högst 20 %, av det uppskattade värdet.»

Utskottet, som ansluter sig till vad departementschefen sålunda anför, får med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må till *ersättningar åt vissa befattningshavare för förlust av i Ryssland kvarlämnad egendom* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

26:o Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen att till inköp av beskickningshus i Rom för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 425,000 kronor.

Inköp av beskickningshus i Rom.
[24.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 31—36 i statsrådsprotokollet.

I december 1921 framställde sändebudet i Rom envoyén friherre C. A. Beck-Friis till utrikesdepartementet förslag att fastigheten »Villino Teresa» med husnummer 3 vid Via di Villa Patrizi i Rom måtte av staten inköpas för att användas som svenskt beskickningshus.

Till stöd för denna framställning anförde sändebudet bl. a., att bostadsbristen i Rom vore lika svår, om ej svårare än i de flesta andra av Europas huvudstäder. Den våning, som sändebudet vid sitt tillträde till ministerposten i Rom samma år förhyrt, vore också såväl beträffande utrymme som i andra avseenden otillfredsställande och kunde endast betraktas som ett provisorium. Av sändebudet företagna undersökningar hade emellertid givit vid handen svårigheten att för rimligt pris genom förhyrning erhålla en lämplig lägenhet för inrymmande av ministerns bostad och beskickningskansliet, under det däremot försättningarna för *inköp* av för ändamålet tjänlig fastighet syntes vida förmånligare, icke minst i betraktande av den italienska valutans deprecierade värde. Den i sändebudets förslag avsedda fastigheten syntes honom i allo ändamålsenlig, och vore köpevillkoren att betrakta som gynnsamma.

Enär det icke ansågs möjligt att vid nämnda tidpunkt av riksdagen begära för ändamålet nödiga medel, ledde det av sändebudet framställda förslaget ej till någon åtgärd. I mars 1922 inköpte emellertid ett svenskt konsortium, bestående av bankdirektören K. A. Wallenberg och friherre C. F. Bennet, fastigheten i fråga i syfte att efter iståndsättande hembjuda densamma till staten som beskickningshus. Sedan fastigheten av konsortiet underkastats genomgripande reparations- och ändringsarbeten, av vilka en del utförts i enlighet med anvisningar lämnade av dåvarande chefen för byggnadsstyrelsen generaldirektören C. Möller, som personligen besiktigt egendomen dels år 1922, dels ock sedermera i maj 1924, samt sedan beskickningschefen där tagit sin bostad och jämväl beskickningskansliet dit överflyttats, erbjöd konsortiet den 19 oktober 1923 fastigheten till statsinköp i fullt färdigt skick till självkostnadspris,

382,550 kronor, att erläggas den 1 mars 1924 eller vid den senare tidpunkt Kungl. Maj:t kunde finna lämplig, dock att å sagda belopp skulle tillgodoräknas sex procents ränta efter sistnämnda dag.

I utlåtande den 16 juni 1924 har generaldirektören Möller lämnat följande kostnadsberäkning rörande fastigheten:

»Beträffande egendomens värde, då den blir fullt färdig, så torde detta approximativt kunna beräknas på följande sätt.

Huvudbyggnaden cirka 5,250 kubikmeter å 55: — . . . kr. 288,750: —

Garaget . . . . . » 5,000: —

Tomten 1,500 kvadratmeter å 70: — . . . » 105,000: —

Summa kr. 398,750: —

Konsortiet har för densamma utbetalt sammanlagt 382,550: — kr. inklusive räntor till den 1 mars 1924. Dessutom har ministern i gåvor från intresserade svenskar, förutom 116,000: — lire eller kr. 23,200: — till möblering av musikrummet, konstverk m. m., emottagit sammanlagt lire 64,000: — eller kr. 12,800: —, vilka använts för byggnadens invändiga prydnade.

Sammanlagt har huset alltså kostat:

kr. 382,550: —

och » 12,800: —

eller kr. 395,350: — förutom kr. 23,200: — till konstverk, inventarier i vissa rum m. m.

Det av konsortiet fordrade inlösenpriset synes mig i anslutning härtill skäligt, särskilt med hänsyn till värdet av de prydnader m. m., som så att säga erhållas på köpet.»

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Redan vid de föregående tillfällen under de senare åren, då fråga om inköp av beskickningshus för statens räkning förevarit, ha framhållits de fördelar, som äro förbundna med dylikt förvärv i sådana länder, med vilka Sverige måste tänkas för all framtid underhålla diplomatiska förbindelser. Därvid har anförts bland annat svårigheten för vederbörande sändebud att på grund av den i storstäder förhärskande allmänna tendensen till hyresstegring genom förhyrning skaffa lämplig, i central stadsdel belägen bostad. Den utgift, som för stunden är förenad med ett fastighetsköp, kommer därför att motvägas av förmånen av att för framtiden icke vara beroende av en hyresstegring, som kan komma att göra en höjning av beskickningschefens avlöningsförmåner oundgänglig. Vidare har framhållits önskvärdheten att — icke minst med hänsyn till det ogynnsamma inflytande upprepade förflyttningar medföra för beskickningsarkivet — bereda en stadigvarande bostad åt sändebudet och beskickningen.

Dessa synpunkter torde äga sitt fulla berättigande jämväl i förevarande fall, varför ett förvärv av beskickningshus i Rom i och för sig lärer vara önskvärt.

Dessutom synas mig emellertid särskilda skäl tala för att icke lämna obegagnat det tillfälle, som nu yppat sig för ett dylikt inköp. Den till inlösen hembjudna fastigheten torde sålunda, såväl vad läge och utrymme som yttre och inre utsmyckning beträffar, synnerligen väl ägna sig för ändamålet, och tillåter jag mig i sådant hänseende åberopa vad som anförts av generaldirektör Möller och envoyén friherre Beck-Friis. Det är att märka, att fastigheten efter de grundliga renoveringsarbeten, den nyligen underkastats, befinner sig i fullgott skick, varför inga andra utgifter för reparationer än ordinarie underhållskostnader kunna förväntas bli nödvändiga under en längre tid framåt. Jag vill icke underlåta att särskilt framhålla, att efter avgivandet av konsortiets anbud fastighetens värde icke oväsentligt höjts genom de av enskilda skänkta medel, tillhoppa uppgående till omkring 87,000 lire, som däri nedlagts för dess invändiga prydnad. Från privatpersoners sida har vidare sammanlagt omkring 150,000 lire ställts till förfogande för inköp av konstföremål, möbler och andra inventarier, vilka i händelse av fastighetens inköp komme att tillfalla statsverket.

Det av konsortiet begärda priset för fastigheten, 382,550 kronor jämte 6 % ränta å denna summa från och med den 1 mars 1924 till dess köpeskillingen erlägges, torde, såsom av generaldirektör Möller i förutberörda utlåtande anförts, anses såsom skäligt. Därest fastighetens överlåtande å statsverket tänkes komma till stånd den 1 nästkommande juli, skulle den av konsortiet begärda räntan å lösensumman uppgå till 30,604 kronor, varigenom det sammanlagda inköpspriset komme att belöpa sig till 413,154 kronor. I enlighet med byggnadsstyrelsens förslag anser jag mig böra förorda att, i händelse av bifall från Kungl. Maj:ts och riksdagens sida till förevarande framställning, ett belopp av 3,000 kronor anvisas för anbringande av ett svenskt riksvapen i huggen sten över byggnadens huvudingång. Då vidare högst 10,000 kronor må komma att erfordras för gäldande av med köpet förenade lagfartskostnader och liknande avgifter, synas de med fastighetens förvärvande förbundna kostnaderna böra beräknas till sammanlagt omkring 425,000 kronor.

Jag vill slutligen erinra därom, att genom ett realiserande av det föreslagna inköpet fri bostad komme att beredas åt beskickningschefen i Rom och att i sådant fall en mot denna förmån svarande sänkning av hans löneförmåner torde böra ske. Jag har därför förut denna dag i samband med framläggandet av stat för ortstillägg åt ordinarie befattningshavare vid beskickningar och konsulat föreslagit, att det med sändebudsbefattningen i Rom förenade ortstillägg, under förutsättning att inköp av beskickningsfastighet kommer till stånd, måtte sänkas från 13,800 kronor till 5,800 kronor för år räknat.»

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till *inköp av beskickningshus i Rom* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 425,000 kronor.

*Förhyrning
av fastighet
för beskick-
ning i
Moskva.*
[25.]

27:o) Kungl. Maj:t har (punkt 25) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnader under budgetåret 1925—1926 för hyra av fastighet i Moskva, inrymmande kanslilokal samt bostäder åt beskickningens chef och personal, jämte kostnader för fastighetens uppvärmning, belysning m. m. anvisa ett extra anslag av 40,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 36—38 i statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande förslag avser förhyrande av en fastighet, som förut disponerats av Vatikanens numera indragna beskickning i Moskva. Hyran för år utgör 14,000 kronor. Utöver nämnda hyressumma har ett belopp av 6,000 rubel för år beräknats till bestridande av kostnader för uppvärmning och belysning samt för gårdskarlar och onera, såsom gaturenhållning, bevattning, gatubelysning m. m. De årliga kostnaderna för förhyrande av ifrågavarande fastighet skulle sålunda uppgå till cirka 20,000 rubel, motsvarande i svenskt mynt omkring 40,000 kronor. Då kontraktstiden satts till två år, erfordras alltså för ändamålet ett sammanlagt belopp av 80,000 kronor, därav på nu löpande budgetår falla kostnaderna för hyra m. m. under tre kvartal eller 30,000 kronor. Sistnämnda belopp har efter medgivande av Kungl. Maj:t utanordnats från det vid sidan av huvudtitlarna anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det framlagda förslaget eller de av Kungl. Maj:t vidtagna åtgärderna till beredande av lämpliga lokaler för kansli och bostäder åt beskickningen i Moskva, får hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av kostnader under budgetåret 1925—1926 för hyra av fastighet i Moskva*, inrymmande kanslilokal samt bostäder åt beskickningens chef och personal, jämte kostnader för fastighetens uppvärmning, belysning m. m. anvisa ett extra anslag av 40,000 kronor.

*Dyrtids-
tillägg åt be-
fattnings-
havare i sta-
tens tjänst.*
[26.]

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, tillhörande utrikesdepartementet samt beskickningar och konsulat för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

Sedan riksdagen numera fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl., får utskottet, som icke haft något att erinra mot det under nu förevarande huvudtitel för ändamålet äskade anslaget, hemställa,

att riksdagen må till täckande av kostnader för *dyrtids-tillägg åt befattningshavare i statens tjänst*, tillhörande utrikesdepartementet samt beskickningar och konsulat för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

E. Övriga ordinarie anslag.

29:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tredje huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts. Övriga ordinarie anslag.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under tredje huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 5 maj 1925.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, A. F. Vennersten, Oscar Olsson, O. Bergqvist, J. G. Walles, C. I. Asplund, J. Jeansson, K. E. Andersson* i Eliantorp, *G. Kobb* och *C. A. Carlsson* i Gävle.

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *P. M. Olsson* i Blädinge, *E. Andersson* i Prästbol, *J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *C. Lindskog, O. Andersson* i Höör och *O. E. F. Järte*.

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.			
1	Departementschefen, ministern för utrikes ärendena	40,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>	466,000	
3	Speciell handelsavdelning inom departementet		30,000
4	Övergångsstat för departementet, <i>förslagsanslag</i>	36,800	
	Säger för departementet	542,800	30,000
B. Sveriges representation i utlandet.			
1	Beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>	1,624,000	
2	Arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen, <i>förslagsanslag</i>		240,000
3	Extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen		315,000
4	Skrivbiträden vid beskickningar och konsulat	250,000	
5	Ekiperingspenningar, <i>förslagsanslag</i>	30,000	
6	Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler	110,000	
7	Ersättningar till olönade konsuler, <i>förslagsanslag</i>	110,000	
8	Personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter		5,000
9	Attachéer, <i>reservationsanslag</i>	56,000	
10	Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer		44,000
11	Militär- och marinattachéer, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
12	Förstärkning av reservationsanslaget till militär- och marinattachéer		10,000
13	Handelsattachéer, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
14	Förstärkning av reservationsanslaget till handelsattachéer		75,000
15	Extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat	55,000	
16	Ytterligare medel för anställande av extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat		30,000
	Säger för Sveriges representation i utlandet	2,315,000	719,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
C. Internationella byråer m. m.			
1	Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund, <i>förslagsanslag</i>		292,800
2	Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling		40,000
3	Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m., <i>förslagsanslag</i>		25,000
4	Sveriges deltagande i internationella konferenser		20,000
5	Internationella skiljedomstolens byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>		4,600
6	Interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat		3,500
7	Riksdagens interparlamentariska grupp		5,000
8	Bidrag till riksdagens interparlamentariska grupp för deltagande i av interparlamentariska unionen anordnad konferens, <i>reservationsanslag</i>		9,500
9	Internationella fredsbyrån		1,000
10	Svenska föreningen för Nationernas förbund		2,500
Säger för internationella byråer m. m.			403,900
D. Diverse.			
1	Rese- och flyttningersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
2	Underhåll och reparationer av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m., <i>reservationsanslag</i>	50,000	
3	Skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m., <i>förslagsanslag</i>	420,000	
4	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
5	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
6	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige ..		125,000
7	Hemliga utgifter	75,000	
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., <i>reservationsanslag</i>	28,000	
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
10	Ersättningar åt vissa befattningshavare för förlust av i Ryssland kvarlämnad egendom		20,000
11	Inköp av beskickningshus i Rom		425,000
12	Förhyrning av fastighet för beskickningen i Moskva m. m.		40,000
13	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		300,000
Säger för diverse		923,000	910,000
Summa		3,780,800	2,062,900